

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

הערה חשובה: המילים המודגשות הן תמצית העניינים וניתן לקרוא אותן בפני עצמן כסיכום מהיר.

דף ל

תחילה נפלה אחות אשתו ואחר כך נפלה נוכרית שלושה אחים, ראובן שמעון ולוי, שנים מהם, ראובן ושמעון, נשואים שתי אחיות, לאה ורחל, ולוי נשוי דינה, שאינה אחות לאה ורחל.

מת ראובן בלא בנים, לאה אשת ראובן זקוקה ללוי בלבד, ולא לשמעון, כי היא אחות אשתו של שמעון.

ייבם לוי את לאה, ולאחר מכן מת לוי בלא בנים, והניח את לאה שהיתה תחילה אשת ראובן, ואת דינה שמתחילה היתה אשתו של לוי. לאה אינה זקוקה לשמעון, כי היא אחות אשתו, ומאחר שלא פטורה מחליצה ומיבום גם דינה פטורה מחליצה ומיבום, כי היא צרת ערוה.

ואם לא ייבם לוי את לאה אשת ראובן, אבל עשה בה מאמר בלבד, ומת. לאה פטורה מלהתייבם לשמעון, כי בין אם אין המאמר כלום, והיא נחשבת אלמנת ראובן, ובין אם המאמר מועיל להחשיבה כאשת לוי, לשמעון היא אסורה, משום שהיא אחות אשתו.

ודינה, מדין תורה זקוקה לשמעון, כי מדין תורה מאמר שעשה לוי בלאה אינו כלום, ודינה לבדה אשת לוי, ומאחר שדינה אינה ערוה לשמעון, היא זקוקה לו ליבום או חליצה.

אלא מאחר שחכמים תקנו מאמר ביבמה, מדבריהם לאה נחשבת כאשת לוי, ובכך דינה נעשית לשמעון צרת ערוה, ונאסרת לו, ולכן דינה חולצת לשמעון, ולא מתייבמת לו.

וממשנתנו משמע, שאם לא ייבם לוי את לאה אשת ראובן, וגם לא עשה בה מאמר, ומת. לאה שהיתה אשת ראובן פטורה מייבום שמעון כי היא אחות אשתו. ודינה שהיתה אשת לוי מתייבמת לשמעון כי היא אינה ערוה אצלו ולא צרת ערוה שאינה נחשבת צרת לאה.

ואמר רב נחמן, שמכאן מבואר כדעת האומרים אין זיקה אפילו בייבם אחד, כלומר אף על פי שלא היתה זקוקה ללוי בלבד, אין זיקתה אליו מחשיבה אותה כאשתו, ולכן דינה ולאה אינן נחשבות צרות, וכשמת לוי, דינה מתייבמת לשמעון, שאינה צרת ערוה שלו.

ורב אשי חולק ואומר, שמשנתנו היא כדעת האומרים יש זיקה ולכן, גם כשלו לוי לא ייבם את לאה, היא נחשבת אשתו מחמת זיקתה אליו, ואם כן לאה ודינה נחשבות צרות, וכשמת לוי, דינה אסורה לשמעון כצרת ערוה, והרי היא חולצת ולא מתייבמת.

ולדברי רב אשי, הסיבה שנקטה המשנה דין זה כשלו עשה מאמר באשת ראובן, אף שכן הדין גם בלא מאמר, להודיע, שהמאמר אינו מועיל להחשיבה ככנוסה, שלא כדעת בית שמאי, אבל באמת גם בלא המאמר הדין כן, ודינה חולצת ולא מתייבמת.

תחילה נפלה נוכרית ואחר כך נפלה אחות אשתו שלושה אחים, ראובן שמעון ולוי, שנים מהם, ראובן ושמעון, נשואים שתי אחיות, לאה ורחל, ולוי נשוי דינה, שאינה אחות לאה ורחל.

מת לוי בלא בנים, דינה אשת לוי זקוקה לראובן ולשמעון, שאינה ערוה לו לזה ולא לזה.

ייבם ראובן את דינה אשת לוי, ואחר כך מת ראובן, מאחר שכבר נתייבמה לו דינה ונעשית אשתו גמורה, כשם שלאה אשת ראובן, פטורה מייבום לשמעון, כי היא

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

אחות אשתו של שמעון, כך דינה שהיא עתה צרת לאה, פטורה מייבום שמעון.

ואם לא ייבם ראובן את דינה אשת לוי, אבל עשה בה מאמר בלבד, ומת. לאה אשתו פטורה בוודאי מייבום שמעון, כי היא אצל שמעון אחות אשה שהיא ערווה לו.

ודינה, מדין תורה זקוקה לשמעון, כי מדין תורה מאמר שעשה ראובן בדינה אינו כלום, ולאה לבדה אשת ראובן, ומאחר שדינה אינה ערווה לשמעון, היא זקוקה לו ליבום או חליצה מחמת היותה אשת לוי.

אלא מאחר שחכמים תקנו מאמר ביבמה, מדבריהם דינה נחשבת כאשת ראובן, ובכך דינה נעשית לשמעון צרת ערווה, ונאסרת לו, ולכן דינה חולצת לשמעון, ולא מתייבמת לו.

לא ייבם ראובן את דינה אשת לוי, וגם לא עשה בה מאמר, ומת. לאה אשת ראובן פטורה מייבום שמעון כי היא אחות אשתו. ודינה שהיתה אשת לוי מתייבמת לשמעון כי היא אינה ערווה אצלו, ולא צרת ערווה, שאינה נחשבת צרת לאה.

האופן המחודש יותר

נתבאר שבשני אופנים, דינה שהיתה אשת לוי, ונעשית צרת לאה על ידי מאמר, אסורה להתייבם לשמעון, כי נחשבת אצלו כצרת לאה שהיא אחות אשתו.

האופן האחד הוא, כשתחילה מת ראובן, ועשה לוי מאמר בלאה, ועל ידי המאמר נחשבת גם לאה כאשתו של לוי.

והאופן השני הוא, כשתחילה מת לוי, ועשה ראובן מאמר בדינה, ועל ידי המאמר נחשבת גם דינה כאשתו של ראובן.

ומתחילה היה התנא סבור, שרק באופן האחרון, כשהן באות להתייבם מחמת ראובן, הדין כן, כי לאה שהיא אשת ראובן ממש, אסורה לשמעון, ולכן אוסרת את דינה עמה.

אבל באופן הראשון, כשהן באות להתייבם מחמת לוי, מאחר שדינה שהיא אשת לוי ממש, מותרת להתייבם לשמעון, לאה אינה אוסרת אותה.

ומאחר שהיה התנא סבור כן שנה מתחילה רק את האופן האחרון.

ולאחר מכן חזר בו, ואמר, שגם באופן הראשון הדין כן, ומאחר שבו החידוש גדול יותר, הקדים לשנות את האופן הראשון לפני האופן האחרון.

ומכל מקום, שנה גם את האופן האחרון, ולא אמר די לשנות את האופן הראשון המחודש יותר, וממנו יש ללמוד גם את האופן האחרון. כי מאחר שמתחילה הורגל לשנות את האופן האחרון, משנה לא זזה ממקומה.

כל שנאסרה עליו בשעת

נפילה נאסרה עליו לעולם

שלושה אחים, ראובן שמעון ולוי, שנים מהם, ראובן ושמעון, נשואים שתי אחיות, לאה ורחל, ולוי נשוי דינה, שאינה אחות לאה ורחל.

מת ראובן בלא בנים, לאה אשת ראובן זקוקה ללוי בלבד, ולא לשמעון, כי היא אחות אשתו של שמעון. וייבם לוי את לאה שנאסרה לשמעון, והרי דינה ולאה נשות לוי.

מתה רחל אשת שמעון, ולאחר מכן מת לוי בלא בנים, ושתי נשיו דינה ולאה. אף על פי שעכשיו לאה אינה אחות אשתו של שמעון, שהרי כבר מתה רחל אשת שמעון שהיא אחותה, מכל מקום, מאחר שבנפילה ראשונה כשמת ראובן נאסרה לאה לשמעון, שהיתה אצלו אחות אשתו, באותה שעה נאסרה לשמעון לעולם, כאשת אח שיש לו בנים, ולכן גם עכשיו במיתת לוי, לאה פטורה מהייבום לשמעון, ופוטרת גם את דינה צרתה.

והיה מקום לומר, שאין הדין הזה אמור,

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברין ע"ה

אלא כשכל שעת נפילה ראשונה היתה לאה אסורה לשמעון, שמתה רחל אשת שמעון רק לאחר שייבם לוי את לאה, ונמצא שכל זמן שהיתה לאה זקוקה לייבום לאחר מות ראובן, נאסרה להתייבם לשמעון, ולכן נאסרה לו לעולם, כאשת אח שיש לה בנים.

אבל אם קודם שנתייבמה לאה בנפילה ראשונה כבר מתה רחל אשת שמעון, ובכך הותרה לאה לשמעון, מאחר שבעודה זקוקה לייבום ראשון הותרה לשמעון, הרי היא מותרת לו.

אולם לדברי רב יהודה אמר רב אין החילוק הזה אמת, וכל שבתחילת שעת נפילתה של לאה היתה אסורה לשמעון, הרי היא אסורה לו לעולם, אפילו אם אחר כך הותרה לו, שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה "יבמה יבא עליה", הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה.

ואף שכבר למדנו, שכשהיו שני אחים, ראובן ושמעון, נשואים שתי אחיות, לאה ורחל, ומת ראובן, מאחר שבשעת מותו, לאה אשתו אינה זקוקה לשמעון, שהיא אחות רחל אשתו, גם אם אחר כך מתה רחל אשת שמעון, ושוב לאה אינה אחות אשתו, אין לאה מתייבמת לשמעון.

אלא שהיה מקום לומר, שכן הדין רק באופן הזה, שהיו שני אחים, וכשמת ראובן, מאחר שהיתה לאה אחות אשת שמעון, נפטרה מהייבום לגמרי, ושוב לא תזקק לשמעון.

אבל באופן הזה, שהיה אח שלישי, שלאה זקוקה לו, ולא נפטרה מהייבום לגמרי, היה מקום לומר, שכשמתה רחל אשת שמעון, מעתה תיזקק לאה גם לשמעון. ולפיכך לימד רב, שכל שלא היתה זקוקה לו בשעת נפילתה, הרי היא אסורה לו לעולם.

גירש את הערוה וכנס נוכרית אינה צרת ערוה

שלושה אחים, ראובן שמעון ולוי, שנים מהם, ראובן ושמעון, נשואים שתי אחיות, לאה ורחל, ולוי נשוי דינה, שאינה אחות לאה ורחל.

גירש ראובן את לאה אשתו, ומת לוי בלא בנים, וייבם ראובן את דינה אשת לוי, ומת גם ראובן בלא בנים.

דינה שנעשית אשת ראובן מותרת להתייבם לשמעון, שהרי כשכנסה ראובן, כבר גירש את לאה אחות אשת שמעון, ואם כן לא היתה דינה צרת לאה, ואינה צרת ערוות שמעון.

ועל כגון זו שנינו בפרק ראשון, וכולן, כלומר כל העריות, שמתו או נתגרשו, צרותיהן מותרות.

וממשנתנו משמע, שכן הדין דווקא כשתחילה גירש ראובן את לאה, ואחר כך מת לוי, ונעשית דינה זקוקה לו לייבום.

אבל אם תחילה מת לוי, ונעשית דינה זקוקה לייבום, ורק אז גירש ראובן את לאה אשתו, וכנס את דינה, כשמת ראובן אחר כך, דינה אסורה לשמעון.

משום שבשעה שנזקקה דינה לראובן, לאה עדיין היתה אשתו של ראובן, ומאחר שדינה היתה זקוקה לראובן, דינה נחשבת כאשתו, והרי היא כצרת לאה, אף על פי שמיד אחר כך גירש ראובן את לאה.

ולפיכך, כשלאחר מכן ייבם ראובן את דינה ומת, דינה אסורה להתייבם לשמעון, כדין צרת ערוה, שהיתה צרת לאה ערוות שמעון.

ואמר רב אשי, שמכאן מבואר כדעת האומרים יש זיקה אפילו בשני יבמים, כלומר אף על פי שדינה היתה זקוקה גם לראובן וגם לשמעון, זיקתה לראובן מחשיבה אותה כאשתו של ראובן, להיחשב כצרת אשתו. ולכן דינה בעודה זקוקה לראובן, כבר נחשבת כצרת לאה אשת ראובן, ונאסרת לשמעון.

ורב נחמן חולק ואומר, שמשנתנו היא כדעת

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

האומרים אין זיקה ולכן, גם כשתחילה מת לוי, ונעשית דינה אשתו זקוקה לראובן, ואחר כך גירש ראובן את לאה אשתו, ואחר כך כנס את דינה, דינה אינה נחשבת צרת לאה, כי דינה ולאה לא היו נשות ראובן בשעה אחת, שבשעה שהיתה דינה זקוקה, אינה נחשבת אשת ראובן, ולפיכך, גם באופן הזה, כשמת ראובן, דינה מתייבמת לשמעון.

והאופן שבו דינה תחשב צרת לאה, ותהא פטורה מייבום שמעון, אף אם נתגרשה לאה קודם מות ראובן, הוא, כשתחילה כנס ראובן את דינה, ורק אחר כך גירש את לאה, שהיה זמן אחד שהיו שתיהן נשות ראובן.

וזה כדעת האומרים נישואין מפילים, כלומר שעת נישואין קובעת את האשה להחשב צרת ערווה, אף כשבמיתת הבעל כבר מתה הערווה או נתגרשה.

ודעת רבא, שיש זיקה, וכמו כן דעתו שמיתה מפלת, כלומר שעת המיתה של הבעל קובעת את הצרה להיחשב צרת ערווה, וכל שלא היתה צרת ערווה בשעת המיתה, כי קודם לכן נתגרשה הערווה או מתה, צרתה מותרת להתייבם.

ואין לדייק ממשנתנו, שאם גירש ראובן את לאה, לאחר שכבר נעשית דינה זקוקה לו, דינה נחשבת צרת ערווה, שהרי אפילו אם כנס ראובן את דינה, ורק אחר כך גירש את לאה, מאחר שבשעת מותו של ראובן לאה כבר לא היתה אשתו, אין דינה צרת ערווה.

והדבר שיש לדייק ממשנתנו הוא, שדווקא כשגירש ראובן את לאה, ואפילו לאחר שכנס את דינה, דינה אינה צרת ערווה.

אבל אם ראובן לא גירש את לאה כלל, אפילו אם לא כנס את דינה, מאחר שבמותו לאה היתה אשתו ודינה היתה זקוקתו, שתיהן נחשבות כנשותיו, ולכן דינה נחשבת אצל שמעון צרת ערווה, כי יש זיקה, ואסורה להתייבם.

שלושה גיטין פסולים והוולד כשר

א. כתב בכתב ידו ואין עליו עדים.

הכותב שטר בכתב ידו, ואינו מחתים עליו עדים, שטר גמור הוא, אלא שאין לו קול, כלומר אינו מתפרסם.

ולכן אם היה שטר חוב או שטר מכר, לא נשתעבדו קרקעותיו לתשלום החוב ולאחריות המכירה, ואם מכר את קרקעותיו, אין המלווה והקונה יכולים לגבות את הקרקעות מהלקוחות, שאין הקרקעות משתעבדות אלא כשיש פרסום וידעו הלקוחות להיזהר.

ולענין גיטין הכותב גט בכתב ידו ואינו מחתים עליו עדים, ונותנו לאשתו, מעיקר הדין היא מגורשת, כי גט כשר הוא.

וחכמים פסלו את הגט שאין בו עדים, ולפיכך לכתחילה אם נתן לה גט כזה, היא צריכה גט אחר, להיות מותרת להינשא לאחרים. ובדיעבד אם נישאת לאחרים על ידי הגט הזה, לא פסלו חכמים את הוולד והוא כשר.

ב. יש עליו עדים ואין בו זמן.

חכמים התקינו לכתוב בגט את זמן כתיבתו, מטעם שיתבאר בעזה"י בדף ל"א. ואם לא נכתב הזמן בגט, חכמים פסלוהו לכתחילה, להצריכה גט אחר כדי שתהא מותרת להינשא לאחרים. ובדיעבד, אם נישאת לאחרים על ידי הגט הזה, לא פסלו חכמים את הוולד והוא כשר.

ג. יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד.

במסכת גיטין מבואר שגט שחתום בו עד אחד בלבד מעיקר הדין כשר. וחכמים פסלוהו לכתחילה, להצריכה גט אחר כדי שתהא מותרת להינשא לאחרים. ובדיעבד, אם נישאת לאחרים על ידי הגט הזה, לא פסלו חכמים את הוולד והוא כשר.

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

קידושין בשטרות כאלה

במסכת קידושין מבואר, שכשם שהאשה מתגרשת בשטר, הוא הגט, שכותב לה הבעל, "הרי את מותרת לכל אדם" ונותן לה להתגרש בו, כך היא **מתקדשת בשטר**, שכותב לה האיש "הרי את מקודשת לי", ונותן לה את השטר להתקדש בו.

ומבואר בגמרא בדף ל"א, שכשם ששטר גירושין פסול, כשהוא בכתב ידו בלא עדים, או שיש בו עד אחד בלבד, ואין האשה מותרת להינשא בו לאחרים, כך שטר קידושין פסול הוא כשהוא בכתב ידו בלא עדים או כשיש בו עד אחד בלבד, וצריך לקדשה שנית.

אבל זמן לא תקנו לכתוב בשטר קידושין, והאשה מתקדשת לכתחילה בשטר קידושין שלא נכתב בו הזמן.

צרת ערווה בקידושין או גירושין פסולים

ראובן היה נשוי שתי נשים, שרה ורבקה, ושרה היא ערווה אצל שמעון אחיו, ומת ראובן, מאחר ששרה היא ערווה אצל שמעון אחיו, היא פטורה מלהתייבם לשמעון, ופוטרת גם את רבקה צרתה.

ואם קודם מותו, גירש ראובן את שרה בגט פסול, באחד משלושת האופנים הפסולים הנזכרים לעיל, מאחר שמדין תורה שרה מגורשת, רבקה לבדה אשת ראובן, ואינה צרת ערווה אצל שמעון, ולכן רבקה זקוקה לייבום. ומאחר שחכמים פסלו את הגט, יש להחמיר להחשיב את שרה כאינה מגורשת, ואת רבקה כצרת ערווה, ולכן רבקה חולצת ולא מתייבמת.

וכמו כן אם קידושין שקידש ראובן את שרה היו קידושין פסולים, באחד משני האופנים הפסולים הנזכרים לעיל, מאחר שמדין תורה שרה מקודשת לראובן, ושרה היא ערווה אצל שמעון, רבקה צרתה היא צרת ערווה אצל שמעון, ופטורה גם כן מייבום. ומאחר שחכמים פסלו את הקידושין של שרה, יש להחמיר להחשיב את שרה כאינה מקודשת, ואת רבקה כאינה צרת ערווה להצריכה חליצה, והרי היא חולצת ולא מתייבמת.

ספק קידושין וספק גירושין

כלל בידינו, ארבע אמותיו של אדם קונות לו בסמטא ובצידי רשות הרבים, כלומר, כל חפץ הראוי להיקנות לו, כגון חפץ של הפקר, או חפץ הניתן לו מאחרים, כשהוא נכנס בארבע אמותיו, הוא נקנה לו, כמי שנכנס ברשותו.

ולפיכך, הזורק לאשה כסף או שטר של קידושין, ונכנסו לתוך ארבע אמותיה, זכתה בקידושין, והרי זו מקודשת בהם.

וכמו כן, הזורק גט לאשתו, ונכנס הגט לתוך ארבע אמותיה, זכתה בגט, והרי זו מגורשת.

וכשהיו שמונה אמות בינו לבניה, זרק לה את הקידושין או הגירושין, והרי הם ספק קרוב לו ספק קרוב לה, הרי זה ספק קידושין וספק גירושין.

צרת ספק מקודשת או ספק מגורשת – כדעת רבה לדעת רבה, מעיקר הדין, כל שיש ספק, הולכים אחר החזקה, ויש לדון את האשה כמו שהיתה קודם לכן.

כשיש ספק קידושין האשה נידונית כפנויה, שהרי עד עתה היתה בחזקת פנויה, ומספק אין להוציאה מחזקתה.

וכשיש ספק גירושין, האשה נידונית כאשת איש, שהרי עד עתה היתה בחזקת אשת איש, ומספק אין להוציאה מחזקתה.

ולפיכך, כשהיה ראובן נשוי אשה אחת בוודאי, וקידש בקידושי ספק אשה שניה שהיא קרובת אחיו שמעון, ומת ראובן והניח שתי נשים אלה.

מעיקר הדין אנו אומרים שלא התקדשה האשה השניה שהיא קרובת שמעון, והניח

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור

מסכת יבמות דף ל

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

ראובן רק את האשה הראשונה שאינה קרובת שמעון, ולכן היא זקוקה לייבום לשמעון.

ומכל מקום, מאחר שיש כאן ספק קידושין של האשה השניה שהיא ערוות שמעון, החמירו, ואמרו, שלא תייבם אשת ראובן לשמעון, שמא היא צרת ערוה, אלא תחלוץ לו בלבד.

וכשהיה ראובן נשוי שתי נשים, אחת קרובת שמעון אחיו, ואחת אינה קרובת שמעון אחיו, וגירש את קרובת שמעון אחיו בגירושי ספק.

מעיקר הדין אין אנו מחשיבים אותה מגורשת, ואם כן הניח ראובן שתי נשים, ובמות ראובן, שתיהן פטורות מייבום וחליצה, כי האחת היא ערוות שמעון, והשניה היא צרתה.

ובזה לא אמרו, מאחר שיש ספק גירושין בערוות שמעון, שמא צרתה אינה צרת ערוה, יש להחמיר, ולכל הפחות תחלוץ לשמעון אחיו.

והטעם לכך, כי אם היו מחמירים עליה שתחלוץ, יש לחוש שמא יטעו שמותרת גם להתייבם, ונמצא שהחמרה היתה גורמת תקלה, וכל שהחמרה גורמת תקלה, אין להחמיר בה.

אבל באופן הראשון, שהיתה האחת ספק קידושין, אמרו להחמיר שתהא חולצת, ואין לחוש אם יטעו לומר שמותרת גם להתייבם, שהרי בספק קידושין מעיקר הדין הצרה מותרת להתייבם.

עניינים שלא חששו להם

נתבאר, שבספק גירושין, החשיבו את זו שהיא ספק מגורשת כוודאי אשתו כמו שהיתה, וכשהיא ערוה, צרתה פטורה לגמרי, כדין צרת ערוה, ולא החמירו על הערוה להצריכה חליצה כי חששו שאם יצריכו אותה חליצה עלולים לטעות ולומר שהיא מותרת גם להתייבם.

ודוקא לתקלה זו יש לחוש, שמא על ידי שיחמירו עליה לחלוץ, תתייבם במקום שהייבום אסור, אבל לא חששו לתקלות הבאות.

א. בספק קידושין, לא חששו, שאם יחמירו על צרתה שלא תתייבם, יאמרו, אם כן, זו שהיו קידושיה ספק, באמת נתקדשה, ולכן צרתה אינה מתייבמת.

ומאחר שזו שהיו קידושיה ספק באמת נתקדשה לזה, מעתה אם נתקדשה אחרי כן לאחר, אין קידושיה לאחרון כלום, וכשמת הראשון היא מותרת לכל אדם, ואין הדבר כן.

והסיבה שלא חששו לכך כי כשהחמירו על צרתה שלא תתייבם, לא אמרו שהיא פטורה מהייבום, אלא אמרו שתחלוץ ולא תתייבם, ואם כן מאחר שצרתה חולצת, לא יטעו לומר שהיא מקודשת בוודאי.

ב. בספק גירושין, אם היו מחמירים על הצרה שתהא צריכה חליצה, לא היו חוששים, שעל ידי זה יאמרו, אם כן, זו שהיו גירושיה ספק, באמת נתגרשה, ולכן צרתה צריכה חליצה.

ומאחר שזו שהיו גירושיה ספק, באמת נתגרשה מעתה אם נתקדשה אחרי כן לאחר ושוב קידש אותו אדם את אחותה היא מקודשת לשני ולא אחותה שהיא אחות אשתו, וטעות בידם כי באמת הראשונה אינה מגורשת ואינה אשת השני ואחותה היא אשת השני.

והסיבה שלא חששו לכך, כי כשהחמירו על צרתה שתחלוץ לא התירו לה להתייבם, ומאחר שצרתה אינה מתייבמת, לא יטעו לומר שהיא מגורשת בוודאי.

ומכל מקום מטעם אחר לא החמירו עליה שתחלוץ כדי שלא יטעו להתירה להתייבם כפי שנתבאר לעיל.

קישור לקבלת ה"בקי צור"